

Ett år med melkebonden Magnhild Vik

I ett år har han fulgt henne med kamera. Seinere denne måneden blir det visning på Åndalsnes kino.

Det er Trygve Hagen fra Åndalsnes, bostatt i Oslo, som har laget den 56 minutt lange dokumentarfilmen «Magnhild Vik – melkebonde».

– Det er en hyllest til bønderne som kan noe, gjør noe og gir oss mat, sier Hagen til Åndalsnes Avis.

Med filmen vil han «holde fast øyeblikket eller skape en følelse av tilstedeværelse og ro, at vi nærmest skal kunne kjenne lukta av jord, gras og møkk og kjenne pusten og rytmen i arbeidet og være med på det fine samspill mellom dyr og mennesker.»

– Jeg synes vi har fått til mye bra, sier Hagen. Og med «vi», mener han seg sjøl som har alle roller bak kamera, og Magnhild og hennes familie.

En annerledes dokumentar

Filmen blir annerledes enn det du er vant til å se. Her er det ingen fortellerstemme gjennom filmen. Lyd og bilder skal si alt.

– Jeg har laga to typer film; der jeg har hatt voiceover; snakket og kommentert. Da har jeg brukt ordet mye. Men samtidig har jeg vært fascinert av at film først og fremst er bilder og lyd. Det er en side som er lite brukt. Man stoler ikke på det visuelle. Jeg har alltid likt å lage noe som forteller seg sjøl uten en som leder folk i hånda gjennom en film – som opplyser og binder sammen, sier frilanseren og film læreren på Mailand videoregulerende skole i Lørenskog.

– Jeg har tenkt at det må kunne gå an å bruke bare bilde og lyd. På en bondegård gjør man ting. Og da blir det veldig takknemlig å filme.

Han har forsøkt å selge inn dokumentaren til NRK, men de takka nei. Noe han synes

FILMSKAPER: Trygve Hagen er født på Aukra, vokst opp på Åndalsnes og hadde sin ungdomstid i Molde. Han er mannen bak «Magnhild Vik – melkebonde». FOTO: PRIVAT

STORT ANSVAR: – Det er du som har ansvar for at dyra har det bra. Det er dem som gir meg melka som jeg selger og tjener penger på, sier Magnhild Vik. FOTO: PER-KRISTIAN BRATTENG

vitner om at de «mangler baller».

– De turte ikke dette. Argumentet var at «her er det for lite verbalinformasjon».

Han mener folk er ødelagt og føret med én måte å oppleve film på og er derfor spent på om folk vil like det han har laget.

– Jeg har prøvd den for noen; det er et innhold og en tilstedeværelse av noe som har verdi. Til tross for at jeg bryter med den klassiske måten å fortelle på, så får man noe ut av det.

– Du har fulgt henne et helt år. Utfordringer?

– Det ene er det praktiske – jeg bor i Oslo og må reise opp og ned. Jeg kan ikke være der så ofte. Vi brukte for eksempel lang tid før vi fikk filmet en kalvefødsel.

Han medgir at det er noe å skulle trække inn i en annens

heim. Men Magnhild og hennes familie var takknemlige å jobbe med.

– Det virker som om de ikke brydde seg om at kamera var der.

Ettkameraproduksjon

Filmen er en ettkamera-produksjon.

– Dette er dokumentarfilm i klassisk forstand. Det som er dristig og på kanten, er at når du gjør det, så er det en del tekniske ting som er krevende. Fordelen er at det bare er ett menneske som er til stede og fanger et øyeblikk. Men så kan det bli teknisk litt klumsete – jeg ser at enkelte ganger kan det gå ut over lyd eller bilde.

Han liker friheten som frilanslivet gir ham: – Fra jeg fant Magnhild og hun sa ja, så har jeg vært fri. Jeg har ikke måttet spørre noen – ikke søkt om støtte noen steder. Jeg har lyst til å lage filmen og går og gjør den. Jeg har alle muligheter til å lage filmen jeg har sett for meg.

Vil skape interesse for yrket

Magnhild Vik har erfaring foran kamera.

– Jeg ble kontaktet av Trygve Hagen, som før det hadde

STORT GARDSBRUK: Magnhild Vik har for tida 45–50 melkekyr i produksjon – i tillegg til kalver. – Fjøset er relativt nytt og relativt stort i norsk sammenheng, sier hun. FOTO: PER-KRISTIAN BRATTENG

vært i kontakt med Bondelaget for å få hjelp til å finne folk og plasser som kunne passe.

Jeg synes det høstes artig ut. Jeg er opptatt å vise fram det jeg driver med – å skape interesse for bondeyrket og vise at det er en viktig ting. Jeg ser på det som en samfunnsoppgave; mennesker og sysselsetting – alt det landbruket driver med i vårt fylke.

Hun minner om at Rauma er en de største på melkeproduksjon i fylket.

– Det er 200 årsverk i land-

bruksnæringen i Rauma.

Hun er opptatt av at folk får innblikk i hva det er de gjør.

– Så tenkte jeg litt personlig at det hadde vært artig å få dokumentert ett år i vårt liv hva som foregår både på godt og vondt, sier Magnhild.

– Dette er en film uten at du blir intervjuet – var det spesielt?

– På en måte, ja. Men på en annen måte; mye foregår i samspill med dyr. Det er ganske ensomt, sier mange, å være gardbruker. Det er ikke mye prat som blir gjort i løpet

av en dag når jeg utfører arbeidet mitt. Jeg har riktig nok mange telefoner på grunn av politikken, og da blir det mye kommunikasjon. Men i yrket er det ikke så mye en trenger å si. Det blir med dyra, og det er ikke så intellektuelt utfordrende, sier Magnhild og humrer.

Hun har litt blanda følelser for å bli så eksponert.

– Når en er en person som stikker hodet fram til vanlig, så kan en bli oppfatta som at dette er enda en måte å få oppmerksomhet på. Men det

te var ikke mitt påfunn, forsikrer Magnhild.

Stolthet og fremmedgjøring

Det er en kombinasjon av stolthet til eget yrke og observasjon av fremmedgjøring fra landbruket, som gjør at hun stiller opp. Og hun har et par eksempler:

– En 14-åring spurte meg for noen år siden; hvordan lager en melk? Og så var det ei dame som spurte; hva skal du med alt grasen, egentlig?

– Det er kjempeviktig at folk

får et innblikk i det årshjulet som går i landbruket, for i det hele tatt å få en forståelse av hvor maten kommer fra. Det er en helt naturlig gang i dette, men mange eksempler på totalt fraværende kunnskap.

– Det er også viktig at unge har innblikket i matproduksjonen – at de får en forståelse for at dyra skal ha det bra. Når vi eter maten, så vet vi at de hatt et fantastisk liv; kos, klapp, fri natur og frihet. Når vi til slutt bruker dem til mat, så vet vi at dette er

førsteklasses.

– Gruer du deg til visningen?

– Jeg vet ikke hva jeg skal si. Jeg har ikke sett filmen ferdigstilt. Jeg gruer meg litt fordi jeg blottlegger meg og familien litt – også arbeidsmetoder. Og så er jeg spent på om noen er interessert i å se filmen, selvfølgelig. Mange kjenner Farmen-Magnhild og politiker-Magnhild. Men min hverdag her på gården er det ikke alle som kjenner like godt. Ut fra at mange har ei mening om meg fra før, så blir kanskje

dette enda verre ...

Hun tror filmen vil være opplysende:

– Jeg tror Trygve Hagen som produserer, klipper og hadde ideen, lærte utrolig mye. Og så er jeg spent på om han klarer å formidle på en måte folk forstår.

Filmen vises på Åndalsnes kino lørdag 22. april.

PER-KRISTIAN BRATTENG
pk@andalsnes-avis.no
telefon: 916 14 012

MINI-SCREEN NYHET!
-30% Frem til 30.04.
OGSÅ GODE PRISER PÅ ANDRE PRODUKTER
Din lokale Dir